

HOOFDSTUK IV De gemeentelijke volksraadpleging

Artikel 205. (01/01/2007- 31/12/2018)

De gemeenteraad kan, op eigen initiatief of op verzoek van de inwoners van de gemeente, beslissen om de inwoners te raadplegen over de aangelegenheden, bedoeld in artikel 2, eerste lid.

Het initiatief dat uitgaat van de inwoners van de gemeente moet worden gesteund door ten minste:

- 1° 20% van de inwoners in gemeenten met minder dan 15.000 inwoners;
- 2° 3000 inwoners in gemeenten met minstens 15.000 inwoners en minder dan 30.000 inwoners;
- 3° 10% van de inwoners in gemeenten met minstens 30.000 inwoners.

Artikel 206. (01/01/2007- 31/12/2018)

Elk verzoek tot het houden van een raadpleging op initiatief van de inwoners van de gemeente wordt met een aangetekende brief gericht aan het college van burgemeester en schepenen.

Bij het verzoek worden een gemotiveerde nota gevoegd en de stukken die de gemeenteraad kunnen voorlichten.

Artikel 207. (01/01/2013- 31/12/2018)

Het verzoek is alleen ontvankelijk als het wordt ingediend door middel van een formulier, afgegeven door de gemeente, en als het, buiten de naam van de gemeente en de tekst van artikel 196 van het Strafwetboek, de volgende vermeldingen bevat:

- 1° de vraag of vragen waarop de voorgenomen raadpleging betrekking heeft;
- 2° de naam, voornamen, geboortedatum en woonplaats van iedereen die het verzoekschrift heeft ondertekend;
- 3° de naam, voornamen, geboortedatum en woonplaats van de personen die het initiatief nemen tot de raadpleging.

De Vlaamse Regering stelt het model van het formulier, vermeld in het eerste lid, vast.

Artikel 208. (01/01/2007- 31/12/2018) *Zie hierna.*

Na ontvangst van het verzoek onderzoekt het college van burgemeester en schepenen of het verzoek gesteund is door een voldoende aantal geldige handtekeningen.

Naar aanleiding van dat onderzoek schrapt het college van burgemeester en schepenen:

- 1° de dubbele handtekeningen;
- 2° de handtekeningen van de personen die niet voldoen aan de voorwaarden, vermeld in artikel 209;
- 3° de handtekeningen van de personen voor wie de verschafte gegevens ontoereikend zijn om toetsing van hun identiteit mogelijk te maken.

De controle wordt beëindigd als het aantal geldige handtekeningen is bereikt. In dat geval organiseert de gemeenteraad een volksraadpleging.

Artikel 209. (04/09/2011- 31/12/2018)

§ 1. Een persoon kan verzoeken om een volksraadpleging of eraan deelnemen als hij:

- 1° in het bevolkingsregister van de gemeente ingeschreven of vermeld is;
- 2° de volle leeftijd van zestien jaar heeft bereikt;
- 3° niet het voorwerp uitmaakt van een veroordeling of beslissing die voor een gemeenteraadskiezer de uitsluiting of schorsing van het kiesrecht meebrengt.

§ 2. De voorwaarden in § 1 moeten vervuld zijn op de datum waarop het verzoekschrift werd ingediend voor wie verzoekt om een volksraadpleging.

Voor wie deelneemt aan de volksraadpleging moeten de voorwaarden, vermeld in § 1, 2° en 3°, vervuld zijn op de dag van de raadpleging, en de voorwaarde, vermeld in § 1, 1°, op de datum waarop de lijst van deelnemers aan de volksraadpleging wordt afgesloten.

De deelnemers die na de datum waarop de lijst van de deelnemers aan de volksraadpleging wordt afgesloten, het voorwerp zijn van een veroordeling of van een beslissing die voor een gemeenteraadskiezer ofwel de uitsluiting van het kiesrecht, ofwel de schorsing van dat recht op de dag van de raadpleging meebrengt, worden van de lijst van deelnemers aan de volksraadpleging geschrapt.

§ 3. Artikel 15, § 5, van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 is van toepassing op alle categorieën van personen die voldoen aan de voorwaarden, bepaald in § 1.

Voor niet-Belgische onderdanen en voor Belgische onderdanen die jonger zijn dan achttien jaar wordt de kennisgeving door de parketten van de hoven en rechtbanken gedaan als de veroordeling of de internering, waartegen met geen gewoon rechtsmiddel meer kan worden opgekomen, zou hebben geleid tot uitsluiting van het kiesrecht of opschorting van dit recht als ze ten laste van een gemeenteraadskiezer werd uitgesproken. In geval van kennisgeving nadat de lijst van deelnemers is opgemaakt, worden de betrokkenen van deze lijst geschrapt.

Artikel 210. (01/01/2007- 31/12/2018)

Op de dertigste dag voor de raadpleging maakt het college van burgemeester en schepenen een lijst op van deelnemers aan de volksraadpleging.

Op die lijst worden de volgende personen vermeld:

1° de personen die op de vermelde datum in het bevolkingsregister van de gemeente ingeschreven of vermeld zijn en die de andere deelnemingsvoorwaarden vervullen, bedoeld in artikel 209, § 1;

2° de deelnemers die tussen deze datum en de datum van de raadpleging de leeftijd van zestien jaar bereiken;

3° de personen voor wie de schorsing van het kiesrecht een einde neemt of zou nemen uiterlijk op de dag die is vastgesteld voor de raadpleging.

Voor elke persoon die voldoet aan de deelnemingsvoorwaarden vermeldt de lijst van deelnemers aan de volksraadpleging de naam, de voornamen, de geboortedatum, het geslacht en de hoofdverblijfplaats. De lijst wordt volgens een doorlopende nummering en eventueel per wijk van de gemeente opgemaakt, ofwel in alfabetische volgorde van de deelnemers, ofwel geografisch volgens de straten.

Artikel 211. (01/01/2007- 31/12/2018)

De deelname aan de volksraadpleging is niet verplicht. Elke deelnemer heeft recht op één stem. De stemming is geheim.

De volksraadpleging kan enkel op een zondag plaatsvinden. De deelnemers worden tot de stemming toegelaten van 8 tot 13 uur. De personen die zich voor 13 uur in het stemlokaal bevinden, worden nog tot de stemming toegelaten.

Artikel 212. (01/01/2007- 31/12/2018)

Tot stemopneming wordt pas overgegaan als ten minste het volgende aantal inwoners aan de raadpleging heeft deelgenomen:

1° 20% van de inwoners in gemeenten met minder dan 15.000 inwoners;

2° 3000 inwoners in gemeenten met minstens 15.000 inwoners en minder dan 30.000 inwoners;

3° 10% van de inwoners in gemeenten met minstens 30.000 inwoners.

Artikel 212bis. (01/07/2009- 31/12/2018)

§ 1. De volgende potentiële deelnemers aan de gemeentelijke volksraadpleging kunnen een andere potentiële deelnemer aan de gemeentelijke volksraadpleging machtigen om in hun naam te stemmen :

1° potentiële deelnemers aan de gemeentelijke volksraadpleging die wegens ziekte of gebrekkigheid niet in staat zijn om zich naar het stembureau te begeven of er naartoe gevoerd te worden. Die onbekwaamheid blijkt uit een medisch attest. Artsen die kandidaat zijn, mogen een dergelijk attest niet afgeven;

2° potentiële deelnemers aan de gemeentelijke volksraadpleging die om beroeps- of dienstredenen :

a) in het buitenland zijn opgehouden, alsook de leden van het gezin of het gevolg van die potentiële deelnemers aan de gemeentelijke volksraadpleging die met hen aldaar verblijven;

b) zich op de dag van de gemeentelijke volksraadpleging in het Rijk bevinden, maar in de onmogelijkheid verkeren zich in het stembureau te melden.

Die onmogelijkheid, vermeld in a) en b), blijkt uit een attest van de militaire of burgerlijke overheid of van de werkgever onder wie betrokkenen ressorteren;

3° potentiële deelnemers aan de gemeentelijke volksraadpleging die het beroep van schipper, marktkramer of kermisreiziger uitoefenen en de leden van hun gezin die met hen samenwonen. De uitoefening van het beroep blijkt uit een attest van de burgemeester van de gemeente waar de betrokkenen in het bevolkingsregister zijn ingeschreven;

4° potentiële deelnemers aan de gemeentelijke volksraadpleging die op de dag van de gemeentelijke volksraadpleging ten gevolge van een rechterlijke maatregel in een toestand van vrijheidsbeneming verkeren. Die toestand wordt bevestigd door de directie van de inrichting waar de betrokkenen zich bevinden;

5° potentiële deelnemers aan de gemeentelijke volksraadpleging die om redenen in verband met hun geloofsovertuiging in de onmogelijkheid verkeren zich op het stembureau te melden. Die onmogelijkheid blijkt uit een attest dat is afgegeven door de religieuze overheid;

6° studenten die zich om studieredenen, in de onmogelijkheid bevinden om zich in het stembureau te melden, op voorwaarde dat ze een attest overleggen van de directie van de instelling waar ze studeren;

7° potentiële deelnemers aan de gemeentelijke volksraadpleging die om andere redenen op de dag van de gemeentelijke volksraadpleging niet in hun woonplaats zijn wegens een tijdelijk verblijf in het buitenland, en bijgevolg in de onmogelijkheid verkeren om zich in het stembureau aan te melden, voor zover de onmogelijkheid door de burgemeester van hun woonplaats vastgesteld is, na overlegging van de nodige bewijsstukken. De Vlaamse Regering bepaalt het model van het attest dat door de burgemeester moet worden afgegeven. De aanvraag moet bij de burgemeester van de woonplaats uiterlijk de derde dag voor die van de verkiezing worden ingediend.

§ 2. Als gemachtigde kan worden aangewezen, eenieder die de hoedanigheid van potentiële deelnemer aan de gemeentelijke volksraadpleging bezit. De gemachtigde kan zijn hoedanigheid bewijzen door middel van zijn oproepingsbrief.

Iedere gemachtigde mag maar één volmacht hebben.

§ 3. De volmacht wordt gesteld op een formulier waarvan het model door de Vlaamse Regering wordt bepaald. Het wordt kosteloos afgegeven op de gemeentesecretarie.

De volmacht vermeldt de volksraadpleging waarvoor ze geldig is, de naam, de voornamen, de geboortedatum en het adres van de volmachtgever en van de gemachtigde.

Het volmachtformulier wordt door de volmachtgever en de gemachtigde ondertekend.

§ 4. Om tot de gemeentelijke volksraadpleging toegelaten te worden, overhandigt de gemachtigde aan de voorzitter van het stembureau waar de volmachtgever had moeten stemmen, de volmacht en een van de attesten, vermeld in § 1. Hij toont hem eveneens zijn identiteitskaart, de oproepingsbrief van de volmachtgever en zijn eigen oproepingsbrief, waarop de voorzitter de vermelding « heeft bij volmacht gestemd » noteert.

Artikel 213. (04/09/2011- 31/12/2018)

De bepalingen van hoofdstuk 1 van deel 5, titel 1, van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, met uitzondering van artikel 234, zijn van overeenkomstige toepassing op de gemeentelijke volksraadpleging, met dien verstande dat de woorden « kiezer » en « kiezers » steeds worden vervangen door respectievelijk de woorden « deelnemer » en « deelnemers », de woorden « verkiezing », « verkiezingen » en « kiesverrichtingen » door het woord « volksraadpleging » en het woord « kiescollege » door « college ».

Artikel 214. (01/07/2009- 31/12/2018)

§ 1. Persoonlijke aangelegenheden en aangelegenheden betreffende de rekeningen, de gemeentebelastingen, de retributies, het meerjarenplan en de aanpassingen eraan, het budget en de budgetwijzigingen kunnen niet het voorwerp zijn van een raadpleging.

§ 2. Een raadpleging kan niet worden georganiseerd in een periode van twaalf maanden voor de gewone vergadering van de kiezers voor de vernieuwing van de gemeenteraden. Bovendien kan er geen raadpleging worden georganiseerd in een periode van veertig dagen voor de rechtstreekse verkiezing van de leden van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, de gemeenschaps- en gewestparlementen en het Europees Parlement.

De inwoners van de gemeente kunnen slechts eenmaal om de zes maanden worden geraadpleegd, met een maximum van zes raadplegingen per zittingsperiode. Gedurende het tijdvak tussen twee vernieuwingen van de gemeenteraad kan slechts één volksraadpleging over hetzelfde onderwerp worden gehouden.

Artikel 215. (01/01/2007- 31/12/2018)

Een verzoek tot het houden van een volksraadpleging wordt ingeschreven op de agenda van de eerstvolgende vergadering van het college van burgemeester en schepenen en van de gemeenteraad.

Tot de inschrijving wordt overgegaan nadat de controle, bedoeld in artikel 208, werd afgesloten.

De voorzitter van de gemeenteraad is verplicht om tot inschrijving op de agenda van de gemeenteraad over te gaan, tenzij de gemeenteraad kennelijk onbevoegd is om over het verzoek te beslissen. Als hieromtrent twijfel bestaat, beslist de gemeenteraad.

Artikel 216. (01/01/2007- 31/12/2018)

Elke beslissing over het al dan niet houden van een volksraadpleging wordt uitdrukkelijk gemotiveerd.

Het voorgaande lid is tevens van toepassing op elke beslissing die rechtstreeks betrekking heeft op een aangelegenheid die het onderwerp is geweest van een raadpleging.

Artikel 217. (01/01/2007- 31/12/2018)

Ten minste één maand voor de dag van de raadpleging stelt de gemeente aan de inwoners een brochure ter beschikking waarin het onderwerp van de raadpleging op een objectieve manier wordt uiteengezet. Deze brochure bevat bovendien de gemotiveerde nota, bedoeld in artikel 206, tweede lid, alsmede de vraag of vragen waarover de inwoners zullen worden geraadpleegd.

Artikel 218. (01/01/2007- 31/12/2018)

De vraag moet zo geformuleerd zijn dat met ja of nee kan worden geantwoord.

Artikel 218bis. (01/07/2009- 31/12/2018)

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen doet uitspraak over de geschillen betreffende de stemopneming vermeld in artikel 212. Het bezwaar moet worden ingesteld binnen de acht dagen nadat het proces-verbaal waarin is vastgesteld dat het vereiste aantal deelnemers vermeld in artikel 212 niet is bereikt of waarin de uitslag van de gemeentelijke volksraadpleging is vermeld is bekendgemaakt aan het gemeentehuis.

Tegen de uitspraken van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, is binnen een termijn van acht dagen na de kennisgeving een beroep mogelijk bij de Raad van State. Dat beroep is niet schorsend. De hoofdgriffier van de Raad van State deelt het beroep binnen acht dagen na de ontvangst ervan mee aan de betrokkene en aan de gemeente in kwestie. De Raad van State doet uitspraak binnen zestig dagen. Het arrest van de Raad van State wordt door de zorg van de hoofdgriffier onmiddellijk ter kennis gebracht van de betrokkene, de provinciegouverneur en de gemeente.

Artikel 219. (04/09/2011- 31/12/2018)

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere procedureregels voor het houden van een gemeentelijke volksraadpleging, naar analogie van de procedure, bedoeld in de het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 voor de verkiezing van de gemeenteraadsleden.

Artikel 220. (01/01/2007- 31/12/2018)

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de uitslag van de raadpleging aan de bevolking wordt bekendgemaakt.